

Gozdna pedagogika – Zeleno srce

Lidija Kopasić

Vrtec Črnuče, enota Ostržek

lidija.kopasic@guest.arnes.si

Vrtec Črnuče je že vrsto let vključen v različne projekte, ki so povezani z bivanjem otrok v naravi, saj je ena izmed vizij vrtca, da otrokom omogočimo, da kar največ časa preživijo na prostem. Zaradi uporabe modernih tehnologij, podaljšanega delovnega časa staršev in posledično vedno manj gibanja, se današnji otroci razlikujejo od generacij pred njimi. Potrebujemo več gibanja na svežem zraku, oboje - gibanje in zrak, pa sta pogoja za njihov optimalni razvoj. Več ko se otrok giblje, več čutnih zaznav in sinaps se vzpostavlja v možganih. V povezavi z EKO ŠOLO in ERASMUS+ projektom Zeleno srce, skušamo otroke skozi projekt na subtilen način seznaniti in vzgajati v proaktivne in odgovorne posameznike, ki bodo ekološko trajnostno ozaveščeni in ki se bodo zavedali pomena gozda za človeštvo ter ga sprejemali v vseh letnih časih in vremenskih pogojih.

Naš cilj je spodbuditi strokovni kader, da odhaja v gozd večkrat na teden, ne glede na vremenske razmere, in tam izvaja ter povezuje vsebine iz vseh kurikularnih področij.

Ključne besede: otrok, zgodnje otroštvo, gozd, bivanje na prostem, opazovanje, naravoslovne dejavnosti.

Abstract

Črnuče Kindergarten has been involved in various projects related to the stay of children in nature for many years, as one of the visions of the kindergarten is to enable the children involved to spend as much time outdoors as possible. Due to the use of modern technologies, extended working hours of parents and consequently less and less movement, today's children are different from the generations before them. They need more movement in the fresh air, and both movement and air are conditions for their optimal development. The more a child moves, the more sensory perceptions and synapses are established in the brain.

In connection with the ECO SCHOOL and the ERASMUS + project Green Heart, we try to acquaint and educate children in a subtle way through the project into proactive and responsible individuals who will be ecologically sustainably aware and who will be aware of the importance of the forest for humanity and accept it in all seasons and weather conditions. Our goal is to encourage professional staff to go to the forest several times a week, regardless of weather conditions, and implement and connect content from all curricular areas.

Key words: children, early childhood, forest, staying outdoors, observation, natural science activities.

1. UVOD

Projekta smo se lotili celostno. Pomembno je, da smo vključili vsa kurikularna področja, saj to nam tudi nalaga naš Kurikulum za vrtce (1999, str. 37), kjer piše, da je *narava posebno področje, v okviru katerega razvijamo otrokove sposobnosti za dejavno vključevanje v obdajajoče fizično in družbeno okolje ter ustvarjanje zdravega in varnega življenjskega okolja in navad*. Zadnje čase se v veliki meri uporablja gozdna pedagogika, ki temelji na odprtem učnem okolju, s katerimi povezujemo formalno in neformalno ter priložnostno učenje (Gyorek, 2013). Pojavlja se v različnih gibalnih dejavnostih, spoznavanju živali in dreves ter izdelovanju različnih dekoracij in razvoju čutne poti, pri čemer so vključena vsa čutila.

2. METODE

Med projektom sem uporabila metodo zbiranja literature, opazovanja, fotografiranja, dokumentiranja, igre, lastne aktivnosti, raziskovanja, pogovora in razlage.

3. RAZPRAVA

Od začetka projekta smo izpeljali kar nekaj dejavnosti v povezavi z kurikularnimi področji in gozdno pedagogiko.

3. 1. Gibanje

- Naravne oblike gibanja, kot so hoja, tek, skoki, poskoki, plezanje, plazenje, potiskanje, vlečenje, preskakovanje ...
- Skupne gibalne dejavnosti, kot so orientacijski pohod, gozdni kros, poligon, gozdne olimpijske igre ...
- Gozdna čutna pot, sprostitvene vaje, naravni material kot športni rekvizit.
- Spodbujanje ročnih spretnosti in razvijanje motoričnega razvoja, to je nabiranje gozdnega materiala (pincetni prijem), koordinacija oko-roka.



3. 2. Jezik

- Petje pesmic, pripovedovanje pravljic, ugank, bibarij, prstnih iger o gozdu v gozdu.
- Bogatenje besednega zaklada.
- Prebiranje otroške strokovne literature, revije o naravi.
- Branje slikovnega prikaza.
- Zgodnje opismenjevanje z uporabo naravnega materiala.



3. 3. Umetnost

- Glasba: zaznavanje in posnemanje zvokov iz narave, izdelava malih ritmičnih inštrumentov, izvajanje glasbene pravljice, petje otroških pesmi o naravi v naravi.
- Ples in dramska umetnost: ustvarjalni ples, rajalne igre, gledališke igre.
- Likovna umetnost: upodabljanje narave z različnimi likovnimi tehnikami, gozdna razstava umetniških izdelkov.



3. 4. Družba

- Gozdni bonton, druženje, poklici, čistilna akcija, nevarnosti v gozdu, praznovanje, kulinarika.



3. 5. Narava

- Spoznavanje žive narave: gozd, živali, rastline.
- Gozd v vseh letnih časih.
- Učni pripomočki: lupe, povečevalna stekla, pincete, metuljnica, kompas, mikroskop, Gozdončki ...
- Barve v naravi.

3. 6. Matematika

- Štetje, primerjanje (večje, manjše, višje, nižje), matematični vzorci, geometrijski liki, množice.

4. ZAKLJUČEK

Čas, ki ga z otroki preživimo v gozdu, postaja vedno bolj načrtovan. Otroke spodbujamo k aktivnemu razmišljanju in učenju. Vse zgoraj naštetje načrtovane dejavnosti potekajo skozi igro otrok in dopuščajo dovolj svobodne, proste igre. Prosta igra je namreč v predšolskem obdobju zelo pomemben dejavnik.

5. LITERATURA

Bahovec, D., ... (2009). *Kurikulum za vrtce*. Ministrstvo za šolstvo in šport, Urad Republike Slovenije za šolstvo.

Gyorek, N. (2013). *Gozdna pedagogika v Sloveniji – priložnost za povezovanja in nova znanja*. Gozdarski vestnik.